(A-5) Seat NO: ______

No. of printed pages: 4

SARDAR PATEL UNIVERSITY

B.A. V Semester Examination, 2016 (NC)

Saturday, 14th may

10.30 A.M to 01.30 P.M

UA05EHIS23-HISTORY: Indian History Part: 1

નોંધ: ૧.જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે. કુલ ગુણ: ૭૦

૨.પ્રશ્નોના જવાબ ઉત્તરવહીમાં પૂરા વાક્યમાં લખો.

પ્રશ્ન-૧ કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. (૧૮)

૧. સિંધુ સંસ્કૃતિને વિદ્વાનો બીજા _______નામે ઓળખાવે છે.

(હડપ્પીય સંસ્કૃતિ, લોથલ સંસ્કૃતિ, ઝૂકર સંસ્કૃતિ, સિંધી સંસ્કૃતિ)

૨. હડપ્પા______નદીના કિનારે વિકસેલું હતું.

(સતલુજ, ચિનાબ, બિયાસ, રાવી)

૩. સિંધુ સંસ્કૃતિની લિપિ _______હતી.

(બ્રાહ્મી, દેવનાગરી, ચિત્રલિપિ, ખરોષ્ઠી)

૪. લોથલ______અખાતના કિનારે વસેલું નગર હતું.

(કચ્છ, ખંભાત, સુરત, દીવ)

૫. જાદુ, ભૂત-પ્રેત અને રોગ નાશના મંત્રો ______ વેદમાં છે.

(અથર્વવેદ, ઋગ્વેદ, સામવેદ, યજુર્વેદ)

૬. આર્યોનો સૌથી પ્રાચીન વેદ ______ છે.

(અથર્વવેદ, ઋગ્વેદ, સામવેદ, યજુર્વેદ)

૭. ગાયત્રી મંત્રની રચના ______ ઋષિએ કરેલી છે.

(વિશ્વામિત્ર, કપિલ, વશિષ્ઠ, કણાદ)

૮. જૈન ધર્મગ્રંથનું સાહિત્ય ________નામે ઓળખાય છે.

(ત્રિપિટક, જાતક, આગમ, અવેસ્તા)

૯. ઋગ્વેદના દશમા મંડળના ______સૂક્તમાં આર્યોએ રચેલા વર્ણોની ઉત્પત્તિનો ઉલ્લેખ મળે છે.

(પુરુષ, નાસદીય, સોમ, ત્રણમાંથી કોઇ નહીં)

૧૦. ગૌતમ બુદ્ધે લોકોને ______ ભાષામાં ઉપદેશ આપ્યો હતો.

(અર્ધ માગધી, પાલિ, હિંદી, પૈશાચી)

૧૧.______રાજાએ બ્રાહ્મણ ધર્મના વિકાસમાં અનુમૌર્યકાળમાં સૌથી વધુ પ્રદાન કર્યું હતું.

(સાંપ્રતિ, શિશુનાગ, પુષ્યમિત્ર, બિંદુસાર)

૧૨. મૌર્ય વહીવટી તંત્રમાં 'સમાહર્તા' _______ખાતું સંભાળતો.

(સંરક્ષણ, દફ્તર, શુલ્ક, નાણું અને મહેસુલ)

૧૩. ભારતમાં મૌર્ય વંશની સ્થાપના _______એ કરી હતી.

(અશોક, ચંદ્રગુપ્ત, સાંપ્રતિ, પુષ્યમિત્ર)

૧૪. ગુજરાતનો પ્રથમ સ્વતંત્ર સુલતાન_______ હતો.

(ઝફરખાન, તાતારખાન, અહમદખાન, દરિયાખાન)

(P.T.O.)

૧૫. ________બાદશાહનું અવસાન પુસ્તકાલયની સીડી પરથી પડી જતાં થયું હતું.

(બાબર, હુમાયુ, અકબર, જહાંગીર)

૧૬. શિવાજીએ ગુજરાતનું ________શહેર બે વાર લૂંટીને અઢળક સંપત્તિ મેળવી હતી.

(વીજાપુર, સુરત, નવસારી, વલસાડ)

૧૭. મરાઠાઓના ઇતિહાસમાં સૌથી મહાન પેશ્વા તરીકે________ની ગણના થાય છે.

(માધવરાવ ૧લો, બાજીરાવ ૧લો, બાલાજી બાજીરાવ, બાજીરાવ ૨જો)

૧૮. પેશ્વા બાલાજી બાજીરાવનું બીજું નામ ________હતું.

(વિશ્વાસરાવ, નાનાસાહેબ, માધવરાવ, ત્રણમાંથી કોઇ નહીં)

પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો. (૧૭)

૧. નીચેનામાંથી કોની પૂજા સિંધુ સંસ્કૃતિની દેન ગણાય છે.

(અ) શિવ પૂજા (બ) શક્તિ પૂજા (ક) નાગ પૂજા (ડ) ઉપરોક્ત ત્રણેય

૨. કોને 'પરમાત્માનીવાણી' કહે છે?

(અ) વેદને (બ) રામાયણને (ક) ઉપનિષદોને (ડ) ઋષિઓની વાણી

૩. ગુજરાતમાં જૈન ધર્મના વિકાસમાં કયા વંશના રાજાઓનું સૌથી મોટું પ્રદાન છે ?

(અ) મૌર્ય (બ) ચૌહાણ (ક) સોલંકી (ડ) ચાવડા

૪. સારનાથનો શિલાસ્તંભ કયા રાજ્યમાં આવેલો છે ?

(અ) ઉત્તરપ્રદેશ (બ) બિહાર (ક) ઓરિસ્સા (ડ) પશ્ચિમ બંગાળ

૫. ચંદ્રગુપ્ત મૌર્યે તેના જીવનના અંત ભાગમાં કયો ધર્મ અંગીકાર કર્યો હતો.

(અ) જૈનધર્મ (બ) બૌદ્ધ ધર્મ (ક) ભાગવત ધર્મ (ડ) શૈવ ધર્મ

૬. ગુપ્તયુગમાં કઈ ભાષા રાજભાષા હતી ?

(અ) બિહારી (બ) પાલિ (ક) સંસ્કૃત (ડ) હિન્દી

૭. 'પંચતંત્ર' નામે લોકવાર્તાઓ કોણે લખી છે ?

(અ) વિષ્ણુશર્મા (બ) વામન પંડિત (ક) નારાયણ પંડિત (ડ) મમ્મટ

૮. સમ્રાટ હર્ષ કયા વંશનો રાજા હતો ?

(અ) મૌર્ય (બ) ગુપ્ત (ક) વર્ધન (ડ) પુષ્યભૂતિ

૯. ચરક અને સુશ્રુત નામે બે આયુર્વેદાચાર્ય કોના દરબારના વિદ્વાનો હતા ?

(અ) કનિષ્ક (બ) ચંદ્રગુપ્ત મૌર્ય (ક) ચંદ્રગુપ્ત બીજો (ડ) સમુદ્રગુપ્ત

૧૦. 'સિદ્ધાંત શિરોમણિ' નામે ગ્રંથના રચયિતા કોણ છે ?

(અ) હેમચંદ્રાચાર્ય (બ) ભાસ્કરાચાર્ય (ક) શંકરાચાર્ય (ડ) મધ્વાચાર્ય

૧૧. કયા રાજાને 'પ્રતાપી પિતાનો પ્રતાપી પુત્ર' કહે છે ?

(અ) આદિત્ય પહેલો (બ) રાજેન્દ્ર પહેલો (ક) આદિત્ય બીજો (ડ) રાજેન્દ્ર બીજો

૧૨. સમ્રાટ હર્ષ ભારતના ઇતિહાસમાં કયા વિશેષ નામથી જાણીતો છે ?

(અ) દાનવીર (બ) સાહસિક (ક) પ્રિયદર્શી (ડ) દેવપ્રિય

૧૩. કોણાર્કનું સૂર્યમંદિર કયા રાજ્યમાં આવેલું છે ?

(અ) ઓરિસ્સા (બ) બિહાર (ક) બંગાળ (ડ) આંધ્ર

૧૪. સોલંકી વંશની સ્થાપના કોણે કરી હતી ?

(અ) દુર્લભરાજ (બ) રાજિ (ક) મૂળરાજ (ડ) ચામુંડરાજ

૧૫. શંકરાચાર્યે નીચેનામાંથી કયા પ્રાચીન સાહિત્ય ઉપર ભાષ્યો લખ્યા નથી ?

(અ) ભગવદગીતા (બ) ઉપનિષદ (ક) શ્રોતસૂત્ર (ડ) બ્રહ્મસૂત્ર

૧૬. નીચેનામાંથી કયું ઉપનિષદ નથી ?

(અ) બૃહદારણ્ય (બ) સાંખ્ય (ક) છાંદોગ્ય (ડ) ઐતરેય

૧૭. ખજૂરાહોના મંદિરો હાલમાં કયા રાજ્યમાં આવેલાં છે ?

(અ) છત્તીસગઢ (બ) મધ્યપ્રદેશ (ક) મહારાષ્ટ્ર (ડ) ઉત્તરપ્રદેશ

પ્રશ્ન-૩ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો. (૧૭)

૧. મહંમદ ગઝનીની ભારત ઉપરની ચડાઈઓમાં સૌથી મોટી, મહત્ત્વની અને જાણીતી ચડાઈ કઈ છે ?

(અ) સોમનાથ (બ) પંજાબ (ક) વાયવ્ય સરહદ (ડ) કલિંજર

૨. મહંમદ ઘોરી અને પૃથ્વીરાજ ચૌહાણ વચ્ચે થયેલું યુદ્ધ કયા નામે ઓળખાય છે ?

(અ) ચૌસાનું યુદ્ધ (બ) તરાઇનું યુદ્ધ (ક) કલિંજરનું યુદ્ધ (ડ) નગરકોટનું યુદ્ધ

૩. પૃથ્વીરાજ ચૌહાણના રાજ્યનું પાટનગર કયું હતું ?

(અ) અજમેર (બ) થાણેશ્વર (ક) જયપુર (ડ) ઉજ્જૈન

૪. ઇ.સ. ૧૨૦૬માં કુતુબદ્દીન ઐબકે દિલ્હીમાં કયા રાજ્યવંશની સ્થાપના કરી હતી ?

(અ) ખલજીવંશ (બ) લોદીવંશ (ક) સૈયદવંશ (ડ) ગુલામવંશ

૫. દિલ્હીની પ્રથમ સ્ત્રી રાજ્યકર્તા કોણ હતી ?

(અ) રઝિયા બેગમ (બ) નૂરજહાં (ક) ચાંદબીબી (ડ) જહાંઆરા

૬. કયો સુલતાન બજાર નિયંત્રણ અંગેના સુધારા માટે જાણીતો છે ?

(અ) મહંમદ તઘલખ (બ) અલાઉદ્દીન ખલજી (ક) ઇલ્તુમિશ (ડ) બલ્બન

૭. કયા મુસ્લિમ સરદારે નાલંદા અને વિક્રમશીલા વિદ્યાપીઠનો નાશ કર્યો હતો ?

(અ) મલેક કાફૂર (બ) ચંગીઝખાન (ક) બખ્તિયાર ખલજી (ડ) મહંમદ-બિન-કાસિમ

૮. કયો સુલતાન ઇતિહાસમાં 'તરંગી સુલતાન' નામે જાણીતો છે ?

(અ) અલાઉદીન ખલજી (બ) મહમંદ તઘલઘ (ક)જલાલુદ્દીન ખલજી (ડ) ઇબ્રાહીમ લોદી

૯. દિલ્હી સલ્તનતનો છેલ્લો સુલતાન કોણ હતો ?

(અ) મોહમ્મદ શાહ (બ) દોલતખાન લોદી (ક) ઇબ્રાહીમ લોદી (ડ) સિકંદર લોદી

૧૦. દિલ્હી સલ્તનત દરમિયાન કયું શહેર હીરાના વેપારનું મોટું કેંદ્ર હતું ?

(અ) બેંગલોર (બ) દોલતાબાદ (ક) પટના (ડ) જોનપુર

૧૧. મહંમદ બેગડાએ ચાંપાનેરમાં બંધાવેલી મસ્જિદ કયા નામે ઓળખાય છે ?

(અ) સૈયદ ઉસ્માની મસ્જિદ (બ) રૂપમંજરી મસ્જિદ (ક) જામા મસ્જિદ (ડ) સીદી સઈદની મસ્જિદ

૧૨. અમીર ખુસરો દિલ્હી સલ્તનતના કેટલા સુલતાનનો દરબારી કવિ હતો ?

(અ) બે (બ) ચાર (ક) સાત (ડ) આઠ

(P.T.O.)

૧૩. કયા સૂફી સંતને 'ગરીબ નવાઝ' કહે છે?

(અ) બાબા ફરીદ (બ) શેખ જમાલુદ્દીન (ક) શેખ સલીમ ચિશ્તી (ડ) શેખ મોઇનુદ્દીન ચિશ્તી

૧૪. વિજયનગર સામ્રાજ્યના કયા રાજાની ગણના ભારતના મહાન શાસકોમાં થાય છે ?

(અ) રાજારાય (બ) હરિહર (ક) વીર નરસિંહ (ડ) કૃષ્ણ દેવરાય

૧૫. જોનપુર અને ફિરોજાબાદ નામે નગરો કોણે વસાવ્યાં હતાં ?

(અ) સિકંદર લોદી (બ) મહંમદ તઘલક (ક) ફિરોજશાહ તઘલક (ડ) મુબારકશાહ

૧૬. સલ્તનતકાળની મુસ્લિમ સ્થાપત્ય શૈલી ઇતિહાસમાં કયા નામે ઓળખાય છે ?

(અ) ભારતીય-ઇસ્લામી શૈલી (બ) ભારતીય-તુર્કી શૈલી (ક) ઇરાની શૈલી (ડ) ગાંધાર શૈલી

૧૭. 'મરાઠા તેટલા એકત્ર કરો' અને 'મહારાષ્ટ્ર ધર્મ વધારો'નું સૂત્ર કોણે આપ્યું ?

(અ) શિવાજી (બ) દાદા કોંડદેવ (ક) જીજાબાઈ (ડ) સ્વામી રામદાસ

પ્રશ્ન – ૪ નીચે આપેલાં **'A'** અને **'B'** વિભાગમાંથી સાચા વિકલ્પ શોધી જોડકાં જોડો.

(ક) (૦૬)

A	B
(૧) ઇ.સ. ૧૦૨૫	- વસઈની સંધિ
(૨) ઇ.સ. ૧૧૯૨	- ઔરંગઝેબનું મૃત્યુ
(૩) ઇ.સ. ૧૫૫૬	- શિવાજીનો જન્મ
(૪) ઇ.સ. ૧૬૨૭	- પાણીપતનું બીજું યુદ્ધ
(૫) ઇ.સ. ૧૭૦૭	- પૃથ્વીરાજ ચૌહાણની હાર
(૬) ઇ.સ. ૧૮૦૨	- મહંમદ ગઝનીની સોમનાથ પર ચડાઈ

(ખ) (૦૬)

A	B
(૧) અડાલજની વાવ	- કૃષ્ણ પહેલો
(૨) જોધાબાઈનો મહેલ	- સૂર્યવર્મન બીજો
(૩) અંગકોરવાટનું વિષ્ણુમંદિર	- મીનળદેવી
(૪) મલાવ તળાવ	- અકબર
(૫) તાજમહાલ	- રાણી રૂડાદેવી
(૬) ઇલોરાનું કૈલાસમંદિર	- શાહજહાં

(ગ) (૦૬)

A	B
(૧) બુલંદ દરવાજો	- મહંમદ બેગડો
(૨) પ્રિયદર્શી	- નિઝામુદ્દીન ઓલિયા
(૩) કાબુલી મસ્જિદ	- બાબર
(૪) અમીરખુશરોના ગુરુ	- સમ્રાટ અશોક
(૫) આમુક્ત-મલ્યદા	- અકબર
(૬) રાણી રૂપમતીની મસ્જિદ	- કૃષ્ણદેવરાય

—x—